

8. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право: общие положения – М.: Статут, 1997. – 681 с. Braginskyi M.I., Vitryanskyi V.V. Dogovornoie pravo: obshchie polozeniia – М.: Statut, 1997. – 681 s.

9. Ансон В. Договорное право / Пер. с англ. – М.: Юрид. Лит-ра. – 1984. – 189 с. Anson V. Dogovornoie pravo/ Per. s. angl. – М.: Yurid. Lit-ra. – 1984. – 189 s.

ZHYRUN A. EFFECT OF THE PRINCIPLE OF FREEDOM OF AGREEMENT DURING CONCLUSION OF THE ECONOMIC AGREEMENT

УДК 349.442

Є. Г. Комар,
аспірант кафедри правового регулювання
економіки юридичного факультету
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»¹

СИСТЕМА ПІДЗАКОННИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ ТА ДОКУМЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Аналізується система підзаконних нормативно-правових актів та документів технічного характеру, які регулюють здійснення капітального будівництва в Україні. На підставі проведеного дослідження зроблено висновок про значний рівень неузгодженості між окремими підзаконними нормативно-правовими актами, що ускладнює практичне застосування будівельного законодавства й актуалізує прийняття Містобудівного кодексу України та удосконалення юридичного механізму технічного регулювання будівництва.

Ключові слова: капітальне будівництво, система підзаконних нормативно-правових актів, технічне регулювання, будівельне законодавство, Містобудівний кодекс.

The system of subordinate legislation and documents of technical regulations that govern capital construction in Ukraine were analyzed. Based on the analysis to draw conclusions of a significant

¹ Komar Evgeniy, PhD student of the Legal Regulation of Economics Department in Vadym Hetman Kyiv National Economic University, State Higher Educational Institution.

inconsistency between the individual subordinate legal acts, which complicates the practical application of building law and updates the adoption of the Town Planning Code, as well as the improvement of the legal technical regulation of the construction.

Key words: Capital construction, system of subordinate legislation, technical regulations, building law, Town Planning Code.

Постановка проблеми. Суспільні відносини у сфері здійснення капітального будівництва в Україні на сьогодні характеризуються значним масштабом їх правового регулювання у порівнянні з іншими сферами суспільної діяльності. Це обумовлено як особливостями будівельної галузі (об'єктивна складова), так і відсутністю належного рівня систематизації і консолідації відповідних правових норм (суб'єктивна компонента).

Актуальність теми дослідження. Надмірна громіздкість вітчизняного будівельного законодавства на сьогодні виступає вагомим стримуючим фактором розвитку капітального будівництва в Україні як стратегічної галузі народного господарства. Враховуючи зазначене, наукове дослідження системи законів, підзаконних нормативно-правових актів і технічних нормативних документів, котрі регулюють здійснення капітального будівництва в Україні, є невід'ємною складовою пошуку оптимального шляху удосконалення будівельного законодавства, що обумовлює його теоретичну і практичну цінність.

Стан дослідження. На сьогодні фактично відсутні комплексні наукові дослідження, присвячені специфіці функціонування системи підзаконних нормативно-правових актів і документів технічного регулювання у сфері здійснення капітального будівництва у нашій країні. Зокрема, лише окремі аспекти згаданого питання розкриваються у наукових працях сучасних дослідників Д. Барзиловича та О.Вінника.

Метою статті є дослідження основних підзаконних нормативно-правових актів і документів технічного регулювання у сфері здійснення капітального будівництва в Україні, а також виявлення недоліків вітчизняного законодавства у цій галузі. Новизна наукової роботи полягає у тому, що у ній зроблена спроба вивчення системи підзаконних нормативно-правових актів і документів технічного регулювання у будівництві як цілісної функціонуючої системи. У результаті цього запропоновано оптимальний напрямок подальшого реформування українського зако-

нодавства у сфері будівництва – розробка і прийняття Містобудівного кодексу.

Викладення основного матеріалу. Аналіз підзаконних нормативно-правових актів у сфері будівництва доцільно розпочати з документів, які регламентують структуру, повноваження і порядок функціонування органів державної влади, до компетенції яких відноситься регулювання капітального будівництва в Україні. Так, структура і повноваження Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України як центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України, закріплені Указом Президента України «Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України» від 31 травня 2011 р. № 633/2011 [1].

Указ Президента України «Про Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» від 08 квітня 2011 р. № 439/2011 [2] визначає організацію та компетенцію Державної архітектурно-будівельної інспекції України – центрального органу виконавчої влади, діяльність якого координується Кабінетом Міністрів України через Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України і спрямована на реалізацію політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю й контролю у сфері житлово-комунального господарства.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» від 23 травня 2011 р. № 553 [3] регламентує процедуру реалізації заходів, спрямованих на забезпечення дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил та ліцензійних умов провадження господарської діяльності, пов'язаної з будівництвом об'єкта архітектури, котрий за складністю архітектурно-будівельного рішення й інженерного обладнання належить до IV-V категорій складності. У зазначеному контексті Постановою окреслено повноваження Державної архітектурно-будівельної інспекції та її територіальних органів стосовно здійснення державного архітектурно-будівельного контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, порядку здійснення авторського і технічного нагляду та інших вимог, установлених

законодавством, будівельними нормами, правилами та проектною документацією щодо створення об'єкта будівництва. Водночас, на нашу думку, частина положень двох вищезгаданих підзаконних нормативно-правових актів значною мірою дублюються у питаннях архітектурно-будівельного контролю, тому існує необхідністю у їх об'єднанні.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури» від 05 грудня 2007 р. № 1396 [4] затверджено Порядок ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури. Відповідно до п. 2 вказаного Порядку, суб'єкти господарської діяльності, що мають намір провадити будівельну діяльність, повинні отримати відповідну ліцензію. При цьому ліцензування будівельної діяльності та контроль за додержанням ліцензійних умов здійснюється Державною архітектурно-будівельною інспекцією та її територіальними органами (п. 3).

Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у будівництві, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури» від 27 січня 2009 р. № 47 [5] встановлює перед суб'єктами господарювання обов'язок отримати ліцензію у разі, якщо вони планують займатися такими видами будівельної діяльності, як вишукувальні роботи для будівництва, розроблення містобудівної документації, проектування об'єктів архітектури, будівельні та монтажні роботи, монтаж інженерних мереж, будівництво транспортних споруд, інжинірингова діяльність у сфері будівництва, а також містить базові вимоги для здійснення вказаної діяльності.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві» від 01 серпня 2005 р. № 668 [6] регламентує порядок укладення та виконання договорів підряду на проведення робіт із нового будівництва, реконструкції, реставрації й капітального ремонту будівель і споруд та технічного переоснащення діючих підприємств, а також комплексів і видів робіт, пов'язаних із капітальним будівництвом об'єктів. Згідно з п. 2 Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві (далі – Загальних умов), Загальні умови є обов'язковими для врахування під час укладення та виконання договорів підряду у капітальному будівництві незалежно від

джерел фінансування робіт, а також форми власності замовника та підрядника (субпідрядників).

Головним завданням Наказу Міністерства регіонального розвитку та будівництва України «Про оприлюднення Рекомендацій зі складання додатків до договору підряду в капітальному будівництві» від 13 січня 2009 року № 2 [7] є надання практичної допомоги учасникам договірних відносин щодо підвищення обґрунтованості умов договору підряду у капітальному будівництві шляхом складання Календарного графіка виконання робіт, Плану фінансування будівництва, а також Графіків передачі проектної документації, будівельних матеріалів, конструкцій, виробів, устаткування і робочої сили.

Юридичні механізми затвердження проектної документації об'єктів архітектури, розробленої для нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту будинків і споруд, технічного переоснащення об'єктів виробничого призначення і проведення їх експертизи регулюються Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 11 травня 2011 р. № 560 [8].

Процедура складання титулів будов (об'єктів), будівництво яких розпочинається, перехідних будов, внутрішньобудівельних титулів будов та титулів на виконання проектно-вишукувальних робіт для будівництва регулюється Постановою Кабінету Міністрів України «Про Порядок затвердження титулів будов (об'єктів), будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів або коштів підприємств державної власності» від 08 вересня 1997 р. № 995 [9]. Відповідно до вказаного підзаконного акта, титул будови (об'єкта) є документом, обов'язковим для міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, банків, що здійснюють супроводження, фінансування та реалізацію проекту будівництва із залученням бюджетних коштів або коштів підприємств державної власності, крім спеціально визначених законодавством суб'єктів господарювання.

Механізм фінансування капітального будівництва та послідовність здійснення видатків за рахунок коштів державного бюджету у контексті забезпечення цільового та ефективного використання державних коштів, а також контроль за використанням

державних капітальних вкладень регламентуються Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державного фінансування капітального будівництва» від 27 грудня 2001 р. № 1764 [10], положення якої є обов'язковими для підприємств, установ та організацій усіх форм власності, що здійснюють капітальне будівництво, у разі його фінансування за рахунок державних і змішаних капітальних вкладень.

Процедура прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів та розмір плати за видачу сертифіката, який видається у разі прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта, регулюються Постановою Кабінету Міністрів України «Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів» від 13 квітня 2011 р. № 461 [11].

Однією з суттєвих особливостей будівельного законодавства є той факт, що в його рамках значна роль відводиться документам технічного регулювання (державним стандартам, державним і відомчим будівельним нормам, технічним умовам). При цьому під технічним регулюванням у будівництві найчастіше розуміють правове регулювання відносин щодо застосування та встановлення виконання обов'язкових вимог до продукції або пов'язаних із нею процесів, систем і послуг, персоналу та органів, а також перевірка їх дотримання шляхом оцінки відповідності та/або ринкового нагляду [12, с.2].

З метою формування чіткої системи технічного регулювання, а також оновлення її нормативної бази було прийнято низку відповідних підзаконних нормативно-правових актів. Так, Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності та розроблення технічних регламентів» від 13 березня 2002 р. № 288 [13] Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України визначено центральним органом виконавчої влади, на який покладаються функції технічного регулювання у сфері містобудування, будівництва і промисловості будівельних матеріалів.

Водночас оскільки вказаний орган було ліквідовано внаслідок адміністративної реформи, повноваження у сфері технічного регулювання у будівництві передано Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України відповідно до п. 2 Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального госпо-

дарства України, затвердженого Указом Президента України від 31 травня 2011 р. № 633/2011.

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану першочергових заходів щодо реформування системи технічного регулювання» від 19 травня 2010 р. № 1070-р [14] визначає основні напрями і тактичні заходи з удосконалення законодавчого механізму технічного регулювання в нашій державі. Процедура розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до державних і галузевих будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність, регламентується Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність» від 30 червня 2010 р. № 543 [15].

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про центральний фонд будівельних норм та Типового положення про фонд галузевих будівельних норм» від 23 червня 2010 р. № 483 [16] визначає порядок формування і функціонування центрального фонду будівельних норм з метою зберігання будівельних норм та удосконалення інформаційного забезпечення органів державної влади й органів місцевого самоврядування, юридичних осіб усіх форм власності, а також фізичних осіб, механізм формування галузевих будівельних норм із справ і контрольних примірників галузевих будівельних норм, повноваження утримувачів зазначених фондів.

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики з нормативного забезпечення будівництва в Україні на період до 2015 року» від 14 липня 2010 р. № 1436-р [17] спрямоване на визначення принципів, засад і механізмів реалізації державної політики з нормативного забезпечення будівництва на основі прозорості та доступності для всіх учасників будівельного ринку (інвесторів, замовників, проєктувальників, підрядників, державних органів, споживачів), системності, узгодженості та уніфікації термінології нормативно-правових актів і нормативних актів технічного характеру, нормативних документів. У контексті доповнення зазначеного нормативно-правового акта Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову «Про затвердження Програми перегляду державних будівельних норм і правил на період до 2015 року» від 13 квітня 2011 р. № 471 [18], спрямовану на забезпечення правових та ор-

ганізаційних основ для розвитку національної системи нормування у будівництві, передусім, шляхом перегляду державних будівельних норм і правил, сформованих ще за часів СРСР, за результатами якого вони можуть бути скасовані, внесені зміни до них або розроблені нові будівельні норми і правила.

Актуальність прийняття зазначеної постанови обумовлена тим, що станом на початок 2011 р. в Україні були чинними 1106 нормативів державного рівня, з яких 228 документів – будівельні норми (Державні будівельні норми /ДБН/, Строительные нормы и правила /СНиП/, Строительные нормы /СН/), 878 – державні стандарти України (Державні стандарти України /ДСТУ/, Государственные стандарты /ГОСТ/, Стандарти Совета Экономической Взаимопомощи /СТ СЭВ/). При цьому чверть функціонуючих нормативів залишилася з часів колишнього СРСР (ГОСТ, СНИП, СТ СЭВ, СН) [12, с. 4–5].

Наразі Державні будівельні норми України, які відіграють роль ключових нормативно-технічних документів у будівництві, поділяються на такі класи: 1) ДБН А. Організаційно-методичні нормативи; 2) ДБН Б. Містобудівні нормативні документи; 3) ДБН В. Технічні нормативні документи. Технології виробництва; 4) ДБН Г. Рекомендовані нормативні документи, посібники; 5) ДБН Д. Кошторисні норми та правила [19].

Натомість Відомчі будівельні норми (ВБН) розробляються заінтересованими відомствами за погодженням із Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України у разі відсутності ДБН, а також необхідності встановлення вимог, що перевищують або доповнюють вимоги ДБН [20, с.446]. Зокрема, на сьогодні у галузі будівництва діє низка ВБН, котрі встановлюють правила обстеження мостів, визначення вартості робіт по ремонту основних фондів підприємств Мінпромполітики України, експлуатаційного утримання автомобільних доріг, мостів та ін.

У свою чергу, Державними стандартами України врегульовано значне коло практичних питань, пов'язаних із виконанням специфікації обладнання, виробів і матеріалів, розробкою робочої документації генеральних планів, захистом споруд від пожежі, польовими випробуваннями ґрунтів, захистом бетонних і залізобетонних конструкцій від корозії, будівництвом транспортних споруд тощо [19]. Водночас детальний аналіз діючих СН і СНИП демонструє, що найбільш масштабною їхньою складовою наразі

залишаються нормативні акти, присвячені, насамперед, технологічним аспектам проектування об'єктів транспортної інфраструктури, виробничого призначення, гідротехнічних споруд, підземних газосховищ та ін. [12, с.5].

Висновки. Аналіз діючої системи численних підзаконних нормативно-правових актів та нормативних документів технічного характеру, які регулюють здійснення капітального будівництва в Україні, демонструє наявність у них необґрунтованого дублювання положень, передусім стосовно архітектурно-будівельного контролю, ліцензування і технічного регулювання будівельних робіт, способів їх здійснення і результатів. Зазначене ускладнює практичне застосування норм будівельного законодавства та обумовлює використання деякими учасниками будівельних відносин наявних законодавчих недоліків на шкоду іншим суб'єктам господарювання. На нашу думку, одним із оптимальних шляхів вирішення цієї проблеми є уніфікація вітчизняного будівельного законодавства шляхом розробки і прийняття Містобудівного кодексу України.

Паралельно постає нагальна необхідність у інтенсифікації процесу перегляду вітчизняних будівельних нормативів з боку уповноважених центральних органів виконавчої влади. При цьому на фоні обмежених державних видатків на вказаному напрямі зростає доцільність поширення в Україні досвіду країн ЄС, де розробка нормативних документів є прерогативою зацікавлених суб'єктів господарювання і громадських організацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України : Указ Президента України від 31 травня 2011 р. № 633/2011 // Офіційний вісник Президента України. – 2011. – № 17. – Ст. 788. Pro zatverdjenya Polozhenya pro Ministerstvo regionalnogo rozvitku, budivnictva ta zhitlovo-komunalnogo gospodarstva Ukrainu : Ukaz Prezidenta Ukrainu vid 31 travnia 2011 r. № 633/2011 // Oficiyniy visnik Prezidenta Ukrainu. – 2011. – № 17. – St. 788.

2. Про Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України : Указ Президента України від 08 квітня 2011 р. № 439/2011 // Офіційний вісник Президента України. – 2011. – № 10. – Ст. 566. Pro Polozhenya pro derzhavnu arhitekturnu inspeksiyu Ukrainu : Ukaz Prezidenta Ukrainu vid 08 kvitnia 2011 r. № 439/2011 // Oficiyniy visnik Prezidenta Ukrainu. – 2011. – № 10. – St. 566.

3. Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 553 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 40. – Ст. 1647. Pro zatverdzenya Poryadku zdiysnenya derzhavnogo arhitekturnogo kontrolyu : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 23 travnia 2011 r. № 553 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2011. – № 40. – St. 1647.

4. Про ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури : Постанова Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2007 р. № 1396 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 94. – Ст. 3441. Pro lisensuvanya gospodarskoi diyalnosti, pov'язanoi zi stvorenjam ob'ektiv arhitekturi : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 05 grudnja 2007 r. № 1396 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2007. – № 94. – St. 3441.

5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у будівництві, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури : Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 27 січня 2009 р. № 47 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 20. – Ст. 662. Pro zatverdzenia Lisensiynih umov provadzhenya gospodarskoi diyalnosti u budivnictvi, pov'язanoi zi stvoreniam obyektiv arhitekturi : Nakaz Ministerstva regionalnogo rozvitku ta budivnictva Ukrainu vid 27 sichnia 2009 r. № 47 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2009. – № 20. – St. 662.

6. Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві : Постанова Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2005 р. № 668 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 31. – Т. 2. – Ст. 1867. Pro zatverdzenia Zagalnih umov ukladenia ta vikonania dogovoriv pidryadu u kapitalnomu budivnictvi : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 01 serpnia 2005 r. № 668 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2005. – № 31. – Т. 2. – St. 1867.

7. Про оприлюднення Рекомендацій зі складання додатків до договору підряду в капітальному будівництві : Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України // Інформаційний бюлетень Міністерства регіонального розвитку та будівництва України. – 2009. – № 3. – Ст. 3. Pro opriludneniya Rekomendacij zi skladania dodatktiv do dogovoru pidryadu v kapitalnomu budivnistvi : Nakaz Ministerstva regionalnogo rozvitku ta budivnictva Ukrainu // Informacijniy buleten Ministerstva regionalnogo rozvitku ta budivnictva Ukrainu. – 2009. – № 3. – St. 3.

8. Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 р. № 560 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 41. – Ст. 1674. Pro zatverdzenya Poryadku zatverdzenya proektiv budivnictva i provedenya ih ekspertizi ta viznanya takimi, scho vtratali chinnist, deyakih postanov Kabinetu Ministriv Ukrainu : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 11 travnya 2011 r. № 560 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2011. – № 41. – St. 1674.

9. Про Порядок затвердження титулів будов (об'єктів), будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів або коштів підприємств державної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 08 вересня 1997 р. № 995 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 37. – Ст. 17. Pro Poryadok zatverdzhennya tituliv budov (obyektiv), bubivnictvo yakih zdiysnuyetsya iz zaluchenyam budzhetnih koshtiv abo koshtiv pidpriyemstv derzhavnoyi vlasnosti : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 08 veresnya 1997 r. № 995 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 1997. – № 37. – St. 17.

10. Про затвердження Порядку державного фінансування капітального будівництва : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1764 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 2374. Pro zatverdjenja Poriadku derzhavnogo finansuvania kapitalnogo budivnictva : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 27 grudnja 2001 r. № 1764 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2001. – № 52. – St. 2374.

11. Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 461 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 32. – Ст. 1359. Pitanya priynatya v ekspluataciyu zakinchenih budivnictvom obyektiv : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 13 kvitnia 2011 r. № 461 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2011. – № 32. – St. 1359.

12. Барзилович Д.В. Технічне регулювання – фактор забезпечення реалізації державної політики у будівництві / Д.В. Барзилович // Промислове будівництво та інженерні споруди. – 2011. – № 3. – С. 2–6. Barzilovich D.V. Tehnichne reguluvannya – faktor zabezpechennya realizaciyi derzhavnoyi politiki u budivnictvi / D.V.Barzilovich // Promislove budivnictvo ta injenerni sporudi. – 2011.– № 3. – S. 2–6.

13. Про затвердження переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності та розроблення технічних регламентів : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 288 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 11. – Ст. 521. Pro zatverdjenya perelikiv centralnih organiv vikonavchoi vladi, na yakі pokladajutsja funksii tehničnogo reguluvannya u viznachenih sferah diyalnosti ta rozroblennya tehničnih reglamentiv : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 13 bereznja 2002 r. № 288 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2002. – № 11. – St. 521.

14. Про затвердження плану першочергових заходів щодо реформування системи технічного регулювання : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 травня 2010 р. № 1070-р // Урядовий кур'єр. – 2010 р. – № 93 – С.10-13. Pro ratverdjenya planu pershocherhovih zahodiv schodo reformuvannya sistemu tehničnogo reguluvannya : Rosporadjenja Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 19 travnja 2010 p. № 1070-p // Uradoviy kuryer. – 2010 p. – № 93 – S.10–13.

15. Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2010 р. № 543 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 50. – Ст. 1656. Pro zatverdjenya Poryadku rozroblenya, pogodzhenya, zatverdzenya, vnesenya zmin do budivelnih norm ta viznannya ih takimi, scho vtratilii chinnist : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 30 chervnya 2010 r. № 543 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2010. – № 50. – St. 1656.

16. Про затвердження Положення про центральний фонд будівельних норм та Типового положення про фонд галузевих будівельних норм : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 червня 2010 р. № 483 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 47. – Ст. 1534. Pro zatverdjenya Polozhenya pro centralniy fond budivelnih norm ta Tipovogo polozhenya pro fond galuzevih budivelnih norm : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 23 chervnya 2010 r. № 483 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2010. – № 47. – St. 1534.

17. Про схвалення Концепції реалізації державної політики з нормативного забезпечення будівництва в Україні на період до 2015 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 липня 2010 р. № 1436-р // Офіційний вісник України. – 2010. – № 55. – Ст. 1874. Pro shvalenya Konceptsiy realizatsiyi derzhavnoi politiki z normativnogo zabezpechenya budivnictva v Ukraini na period do 2015 r. : Rosporadjnya Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 14 lipnya 2010 r. № 1436-p // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2010. – № 55. – St. 1874.

18. Про затвердження Програми перегляду державних будівельних норм і правил на період до 2015 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 471 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 35. – Ст. 1439. Pro zatverdjenya Programi peregljadu derzhavnih budivelnih norm i pravil na period do 2015 roku : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainu vid 13 kvitnia 2011 r. № 471 // Oficiyniy visnik Ukrainu. – 2011. – № 35. – St. 1439.

19. Державні будівельні норми України : Дерево нормативів [Електронний ресурс] / Офіційна електронна база «Державні Будівельні Норми України». – Режим доступу: <http://dbn.at.ua>. Derzhavni budivelni normi Ukrainu : Derevo normativiv [Elektronniy resurs] / Ofisiyna elektronna baza «Derzhavni budivelni normi Ukrainu». – Rezhim dostupu: <http://dbn.at.ua>.

20. *Вінник О.М.* Господарське право : курс лекцій / О.М. Вінник. – К. : Атіка. – 2005. – 624 с. Vinnik O.M. Gospodarske pravo : kurs lekciy / O.M. Vinnik. – K. : Atica. – 2005. – 624 s.

KOMAR E. THE SYSTEM OF SUBORDINATE LEGISLATION AND DOCUMENTS OF TECHNICAL REGULATIONS IN THE FIELD OF CAPITAL CONSTRUCTION IN UKRAINE